

KMETSKI LIST

Ishaja vsake srede. — Naročnina: za celo leto 30 Din, za pol leta 15 Din, za inozemstvo za celo leto 50 Din. — Inserati po tarifu. — Pismenim vprašanjem naj se priloži znamke za odgovor. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. — Plača in toži se v Ljubljani. — Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ulici št. 7. — Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Skrbi in težave

Svetovna gospodarska kriza je zadela z vso silo tudi našo ožjo domovino, kar je čisto naravno, ker tudi mi ne živimo ločeni od vsega sveta, ampak smo zlasti v gospodarskem oziru tesno zvezani ne samo s svojimi najbližjimi sosedi, ampak z vsem svetom. Kakor pa si na svetu niti dva organizma nista popolnoma enaka, ampak sta si kvečjemu le podobna, tako ima tudi gospodarska kriza pri nas svojo posebno obliko in se razvija več ali manj na svoj lasten način — zato pa je treba našo gospodarsko krizo presojati in ji iskati leka na način, ki ustreza našim posebnim razmeram.

CENE TU — CENE TAM.

Najhujše je kriza zajela pri nas kmete, ker so cene kmetijskih proizvodov silno padle in sicer padle povsod, in ne samo v enem kraju ali okraju. Padle pa so cene na celi črti.

Jako važen vir dohodkov za kmeta v Dravski banovini je bil še pred nekaj leti les. Danes pa pravijo kmetje ponekod, da se jim že samo sekanje komaj izplača!

Drugi najvažnejši vir naših kmetijskih dohodkov je bila živinoreja (svinjereja, perutninarstvo itd.). Cene živine in mesa so pa vsem žalibog predobro znane.

Drugod zopet je sadje nekaj vrglo, ponekod pa je tudi tujski promet nekaj nesel. Tudi teh dohodkov je precej konec.

Ker za sadje ni povsod trg odprt, tujcev pa ni, ker ne smejo skoraj iz nobene države izvažati domačega denarja.

Na drugi strani pa vidimo, da cene onih proizvodov, ki jih mora kmet kupovati, skoro nič ne padajo ali pa le prav neznatno. Razmerje med cenami kmetijskih pridelkov in med cenami industrijskih proizvodov se je torej strahovito napelo in zaostriilo, namesto da bi se ravnale industrijske cene po ceni živeža! Baš v tem dejstvu pa leži jedro krize.

Primer: Nekdaj je veljal mernik pšenice 3 goldinarje, nekaj tednov staro tele pa kakih 15 goldinarjev. Par čevljev je veljalo takrat na deželi 3 goldinarje. Za enega teleta si torej takrat dobil 5 parov dobrih, trdnih čevljev! A danes? Danes se je to razmerje silno izpremenilo na škodo kmeta.

Tako pa ni samo pri obutvi, ampak tako je na celi črti! Zato pa kmet ne more nikamor naprej — zunanji trg mu je za njegove pridelke skoro povsod zaprt, »domača« industrija pa ne odneha, ker se čuti popolnoma varno vsled carinske zaščite.

JAVNE DAJATVE.

Kljub temu žalostnemu stanju pa se javne dajatve ne le ne znižujejo, ampak celo rastejo. Javne dajatve pa je treba plačevati z denarjem — denarja oziroma gotovine pa ni, ali pa se le prav težko dobi. Kaj naj torej kmet naredi, če nima denarja, blaga pa polne zaloge?!

PREKUPČEVALSTVO.

Nenaraven pojav je tudi to, da so kmetijski pridelki v mestih še vedno silno dragi, dočim kmet zanje ne dobi skoro nič. Tega pojava so v veliki večini krivi prekupci, ki so se zajedli med pridelovalca in med potrošnika kakor klošči, da se jih kar ni mogoče izogniti. Ali je res potrebno, da mora plačati Ljubljčan za 1 kilogram jabolk 4 dinarje ali pa še več, dočim dobi kmet zanje komaj 1 dinar? In zakaj mora Ljubljčan plačati za eno kokoš 15—20 Din, kmetica na Dolenjskem pa ne dobi zanje niti »kovača«?

KDO NAJ POMAGA?

Takih težav in neprijetnosti, kakor smo jih nekaj pravkar našli, je pa še dovolj na celi črti. Ni čudo torej, da se loteva kmetov obup. Kadar pa se začno ljudje pritoževati, takrat se redno in vedno pojavijo krivi preroki med ljudmi, ki poskušajo napeljati vodo na svoje politične mlne in mlinčke z najbolj brezvestno demagogijo.

Tako je tudi danes. Tudi danes ne slišimo skoraj nobenega drugega glasu kakor tega-le: **Država naj pomaga!**

Zaradi jasnosti moramo ta klic nekoliko razložiti.

Kdo je država in kaj te to: »država«? To smo vendar mi sami. »Država« ni neko vsegamočno višje bitje, ki plava nad nami nekje v oblakih in drži v roki polno vrečo denarja, ampak to smo mi sami! Če imajo državljani denar, ga ima tudi »država«, če ga pa ljudje nimajo, ga tudi država ne more imeti! Zato pa je klic »država naj pomaga« v tem smislu brezpredmeten.

Drugi govore tudi o »državi«, mislijo pa pri tem na vlado; torej »vlada« naj pomaga! Vlada naj odpre meje — vlada naj sklene nove trgovske pogodbe — vlada naj stori to, naj stori ono — vse naj stori samo vlada...

Mi povemo kar javno in brez strahu, da je tako govorjenje nespametno! Ali res kdo misli, da minister za trgovino ne bi prav iz srca rad sklenil takih trgovskih pogodb z drugimi državami, da bi pri nas niti en rep in niti eno zrno in niti ena trska ne ostala doma? On bi to jako rad storil, toda vrag je v tem, da sta potrebna za podpis vsake pogodbe dva! No, in če oni drugi noče? Če n. pr. Avstrija k sebi ne pusti naše živine, kaj naj naredi naša vlada? Ali naj Avstriji napove vojno ali kaj? In tako je povsod.

SAMOPOMOČ.

Od vlade in od države ne smemo in ne moremo torej zahtevati čudežev, ker naša vlada vsaj zaenkrat še ni gospodarica vsega sveta, ampak je pač omejena le na svoj delokrog. Pač pa lahko zahtevamo od vlade, da nas podpira v vsakem stremljenju po samopomoči. Tu pa je že danih nekaj možnosti, da si svoj položaj izboljšamo.

UVOZ TUJEGA BLAGA.

Dokler se nam je godilo dobro in dokler smo za svoj les in za svojo živino dobivali vsako leto lepe denarce, smo si lahko tudi marsikaj privoščili, kar ne raste pri nas. Mi smo lahko kupovali kavo, čaj, sladkor, riž in južno sadje itd. s svojim lesom in mesom. Danes pa je to drugače. Mi smo prišli v položaj, v kakršnega pride tudi marsikak trgovec, ki je pred polomom lahko vsak dan pil vino, po polomu pa se mora zadovoljiti z vodo, dokler se časi ne izpreobrnejo. Zato ne bi prav nič škodovalo, če bi vlada uvoz vsaj nepotrebne tujega blaga kar na kratko prepovedala! Izgubila bi sicer nekaj na carinah, zato pa bi se poraba domačega blaga močno dvignila in s porabo vred tudi cene domačega blaga. To velja zlasti za luksuzno blago.

Velja pa to tudi za industrijske izdelke sploh. Naša industrija (ki je pa itak večinoma v tujih rokah), se kar ne more privaditi na misel, da država ni samo zato tukaj, da štiti bogate dohodke tovarnarjev z visokimi carinami, ampak da je državna oblast za to tukaj, da štiti vse sloje, in ne samo enega! In če se industrija ne more živeti v misel, da ima tudi ona svoje dolžnosti do skupnosti, kar bi najlažje dokazala s primernim popuščanjem cen, potem bo treba industrijo pač prisiliti, da bo svoje cene prilagodila cenam živeža, pa ne samo za svoje delavce, ampak tudi za lastnike, ker ni prav nikjer zapisano, da mora vsaka delnica pri nas nositi 10 ali pa še več odstotkov!

OBRESTNA MERA IN DOLGOVI.

V tesni zvezi z industrijo stoje naši denarni zavodi, ki industrijo tudi večinoma »financirajo«. To »financiranje« pa je včasih jako čudno, ker gre samo za tem, da kopiči kapital na kapital s pomočjo neverjetno visokih obresti. To se more nehati in država ima še vedno to moč, da prime magari tudi bika krepko za vrat in pomore do polne veljave zakonu o oderuštvi. Treba je samo krepko prijeti, pa bo kmalu bolje.

Pri nas, v Dravski banovini, pa bi bilo mogoče marsikaj doseči tudi z združitvijo raznih zavodov, ki jih je brez dvoma preveč. Ali potrebuje n. pr. Ljubljana res 25 bank (ali kolikor jih je že in 25 silno dragih upravnih bančnih aparatov, ko dandanes še eden nima pravega dela in opravka?

Tudi za naše današnje razmere ogromne prejemke raznih bančnih ravnateljev bi bilo treba omejiti z zakonom na potrebno in primerno mero. To so naredili na Češkem in v Avstriji in drugod, pa se svet še ni podrl in se ne bi tudi pri nas.

PLAČEVANJE »V NARAVI«.

Ob današnji hudi denarni krizi bi se gotovo dalo mnogo doseči tudi s plačevanjem raznih dajatev v naravi. To pa ne velja le za plačevanje delavcev na kmetih, ampak tudi za druge panoge. Z nekoliko dobre volje ne bi bilo nemogoče stvar urediti tako, da bi

kmeti davkoplačevalci plačevali vsaj nekaj davka s svojimi pridelki, ki bi jih nato razdeljevali na razne javne nameščence, namesto da se te plačuje samo v denarju. Krompir, mast, fižol itd. rabi vsaka orožniška ali finančna postaja in vsaka uradniška družina! Ravno tako potrebujejo vojašnice mnogo hrane, ki bi se dala dobiti s primerno organizacijo od kmetov naravnost brez nepotrebnih mešetarjev, posredovalcev in »vojnih dobaviteljev«!

PREKUPČEVALSTVO.

Popolnoma nepotreben »gospodarski činitelj« so v današnji dobi avtomobilov itd. pre-

kupčevalci. Ti pritiskajo kmetu cene navzdol, meščanom pa jih navijajo. Tudi to se mora nehati, ker je to stanje nepotrebno. Tu čaka važno delo naše zadruga, da organizirajo direktno prodajo blaga brez prekupcev in njihovih silnih dobičkov onim, ki blago rabijo. Kako čujemo, so priprave za to velevažno delo že v polnem teku in ni dvoma, da se bo dala ta zadeva rešiti uspešno.

Našteli smo tukaj le nekaj malo stvari, ki so popolnoma izvedljive brez posebnih stroškov, je pa več drugih načinov, kako se da storiti marsikaj, da bomo lažje preboleli sedanjo težko dobo. O tem bomo pisali pa še prihodnjič.

Ing. I. Zaplotnik:

K agrarno-političnemu programu

Splošna svetovna kriza je zadela posebno močno tam, kjer ni bilo na razpolago takojšnjih ublažujočih sredstev. Kajti predno se more najti v splošni zmešnjavi kako res uspešno protisredstvo, zamore opravičeno, še bolj pa neopravičeno nezaupanje roditi neprimerno več gorja, kakor pa bi moglo, če bi bila prikladna sredstva takoj pri roki. Čim manj je država, ki jo val krize zadene, organizirana za uspešno obrambo, tem opasnejša postane že vsaka majhna nevarnost. In čim slabše je organiziran stan, ki je v nevarnosti, tem težje se mu more pomagati.

Ko je nevarnost že v hiši, je seveda prepozno zapirati vrata pred njo. Vendar pa je tak trenutek mogoče najprikladnejši, da se doseže ono, na kar se prej sploh ni mislilo, kar se je v lepših časih zanemarjalo. Tedaj se namreč najlažje opazijo pomanjkljivosti, sklene pa se tudi, da se kaj takega v bodoče ne dogaja več.

Svetovna nadprodukcijaska kriza je pri nas brez dvoma najbolj zadela našega najštevilnejšega producenta — kmeta. Ta udarec pa bi se dal gotovo lažje prenesu, če bi bil ta naš producent primerno organiziran, če bi bil v stanju vsaj kljubovati, če že ne izvesti protiudarec. Toda na žalost je naš kmet stanovsko popolnoma neorganiziran in kot tak kljub številni nadmoči ne predstavlja drugega kot veliko brezoblično maso.

Vsi drugi stanovi imajo svoja stanovska zastopstva, le kmet takega svojega stanovskega zastopstva nima. Marsikaj bi se dalo bolje in pravilneje rešiti, če bi imeli mi Kmetijske zbornice. Carinska politika in trgovske pogodbe bi morale biti plod sodelovanja vladnih organov in stanovskih zastopnikov vseh prizadetih slojev; ker le prerado se zgodi, da se prezre interese onega, ki ga ni zraven. V naših današnjih razmerah pa ni zraven najštevilnejšega. Zato bo potrebno ustanoviti čimprej kmetijsko stanovsko zastopstvo, ki bo imelo nalogo varovati in ščititi interese kmečkega stanu. Če imajo vsi drugi stanovi svoje zbornice, naj jo dobi tudi kmet!

Producent dobi za svoje pridelke minimalne cene; prodati more skoraj zastoj. Predno pa pride blago v roke konzumentu, se mu cena poveča za več sto odstotkov. Tako trpita oba, oni, ki pridelava in oni, ki dobi pridelek troši. Iz tega sledi, da je posredovanje urejeno nesmotreno, to je, da gre vsako blago skozi preveč rok, ali pa se posameznih posrednikov prime več, kakor pa zaslužijo. Tu je edina pomoč približati oba, ki v teh razmerah trpita: proizvajalca in potrošnika in sicer preko zadrug. Radi pokažemo ob vsaki priliki na veliko število zadrug, ki jih imamo. Toda sedanji črni dnevi so nam prav razločno pokazali, da jih imamo še mnogo premalo, posebno produktivnih in

prodajnih. Če bi imeli na razpolago tudi tak kader prodajnih zadrug, kot imamo kreditnih, bi bilo lahko marsikaj drugače. Toda po toči zvoniti je prepozno. Za zdaj jih nimamo. Ta težka stiska pa naj nas nauči, da bomo vedeli prav ukreniti za bodoče.

Naša kmetijskopospeševalna služba je navajena operirati že desetletja s podporami. Vprašanje je, če je ta pot edinopravilna in vselej pravilna. Mogoče bi kazalo polagoma preiti na sistem nagrad. Nagrade za najboljše uspehe — pri oceni bi se ne smelo gledati samo na absoluten uspeh, temveč tudi na uporabljena sredstva — bi rodile plemenito tekmovanje, spodbujale bi k napredku, podjetnosti in samostojnosti. Prav gotovo pa bi bili uspehi trajnejši.

Nismo pa zanemarjali v polpreteklem času samo organizacije; zanemarili smo tudi one eminentno kmetijske ustanove, ki so bile ustanovljene baš zato, da nam služijo v mnogih primerih kot kačipot in nam priberejo znanstveni in statistični material, ki nam bi prav dobro služil v dobrih časih, v slabih pa bi bil pravi zaklad. V svetlih trenutkih polpretekle dobe smo začeli marsikaj, kar bi do konca izpeljano lahko rodilo dobre sadove. Žalibog je le prerado ostalo pri začetku ali v sredi poti.

Če se vsi sosedje pehajo za napredkom in v ta namen doprinašajo težke žrtve, mora oni, ki za napredok napravi prav malo ali nič, za sosedi vedno bolj zaostajati. To se je dogajalo pri nas. Zato doživljamo, da sosedje prodajajo nam vse mogoče stvari, mi pa njim ničesar; doživljamo tudi to, da nam oni ceneje nudijo to, česar imamo mi v izobilju doma.

Znanstveni in poskusni zavodi in naši soseščini so opremljeni z vsemi mogočimi potrebščinami, zato stoje na višku. Pri nas se je

mislilo, da je dovolj, če se kak zavod ustanovi. Napravil se je tudi zakon, ki je sicer prav dober in natančno pove, kako morajo biti dotični zavodi opremljeni in čemu naj služijo. Ni pa se tega tudi napravilo. Tako pravi ta zakon, da mora kmetijska poskusna in kontrolna postaja s poskusi raziskovati vpliv zemlje na rastlino, delati poskuse z gnojili, z raznimi vrstami semen, oplemenjevati kulturne rastline itd. Tudi pove zakon, kako mora biti taka postaja opremljena. To je vse prav in lepo. Kar pa je najlepše, pa še pride: Taki postaji se ni dalo niti peti zemlje, na kateri naj bi te poskuse delala! Zato seveda ne more pokazati takih uspehov, kot se je pričakovalo od postaj tedaj, ko se je delal zakon. Danes bi bile te stvari za nas lahko že prav dragocene! Bil bi zato skrajni čas, da se zamujeno popravi, da bomo bolj pripravljeni prihodnjič. Kmetijskim poskusnim postajam pa zemlje, da bodo mogle res poskusno tudi delati!

Pri zakonodaji, zlasti pa pri agrarnopolitičnih ukrepih, ki zadevajo zunanjo trgovino, kakor tudi v pospeševalni službi, je posebno važna dobra statistika. Naša uvozna in izvozna statistika se pa često opira na postavke carinske tarife. To je mogoče praktično, zanesljivo in točno pa ni. Človek vendar ne more vedeti, kaj se skriva v taki statistiki za formulo »vse ostalo, nikjer omenjeno«! In vendar ima statistika ves svoj pomen šele, kadar je jasna in zanesljiva. Torej tudi statistika naj se nekoliko bolj prikroji potrebam.

Končno bi lahko še podčrtal važnost propagande za uporabo domačih proizvodov. Ni vse zlato, kar se sveti, in tuje se često samo bolj sveti od domačega!

Da na kratko povzamemo:

1. V svrhu čim pravilnejše agrarne politike naj se čimprej organizirajo kmetijske zbornice.

2. Forsira naj se ustanovitev jake zadruga kmetijskoprodajne organizacije s sodelovanjem vseh zadrughnih činiteljev.

3. Kmetijsko-pospeševalna služba naj upošteva poleg sistema podpor tudi sistem nagrad, da vzgoji samostojno misleče ljudi.

4. Da se bo moglo opirati pri izvajanju agrarno-političnih, kmetijsko-prodajnih in kmetijsko-pospeševalnih stremeljenj na domača izkustva, naj se popolnoma izgrade kmetijske poskusne in kontrolne postaje kot posredni členi med znanostjo in prakso.

5. Statistična služba naj se preuredi tako, da bo v celoti odgovarjala agrarnemu značaju države.

6. Propagira naj se uporaba domačega blaga.

Izvedba gornjih postavk predstavlja dobršen kos dela nastopajočega parlamenta. Pričakujemo, da se bo isti dela z vso resnostjo lotil in ga tudi uspešno končal.

Velika izpremembra v banovinskem svetu

Z odlokom notranjega ministra je bilo razrešenih 14 starih članov banovinskega sveta in obenem imenovanih 18 novih.

Z odlokom notranjega ministra z dne 27. novembra III. br. 65688 so postavljeni za člane banovinskega sveta:

Krulej Ernest, župan, posestnik in obrtnik v Sevnici ob Savi, za srez brežiški,

Pikl Fran, posestnik in gostilničar v Gotovljah, za srez celjski,

Lovšin Evgen, ravnatelj v Ljubljani, za srez črnomeljki,

Goričar Matija, župan, posestnik in gostilničar v Mozirju, za srez gornjegrajski,

Vode Ferdo, gostilničar in posestnik v Kaplji vasi, za srez kamniški,

Eppich Josip, župnik in duhovni svetnik v Stari cerkvi pri Kočevju, za srez kočevski,

Birolla Gvidon, industrijalec in posestnik v Zagorju, za srez litijski,

Remžgar Ivan, posestnik in gostilničar v Žirovnici, za srez logaški,

Skuhala Franc, posestnik in župan v Križevcih, za srez ljutomerski,

dr. Lipold Franjo, mestni načelnik in odvetnik v Mariboru, za Maribor — mesto,

dr. Bratkovič Alojzij, odvetnik in župan v Slovenjgradcu, za srez slovenjgraški,

Jereb Rado, župan in notar v Konjicah, za srez konjiški,

Šolar Franc, posestnik in gostilničar v Zlatoličju, za srez ptujski,

MLADINA

Knjige Kmetijske Matice so se letos radi nepredvidenih ovir nekoliko zakasnile, kar naj blagovolijo cenjeni naročniki oprostiti. — Ker tiskamo nekaj izvodov več kot je priglasenih članov, lahko dobijo knjige tudi oni, ki še niso vpisani, če se takoj prigrasijo. Priporočajte knjige Kmetijske Matice svojim znancem!

Sosed, ali že imaš »Kmetijski koledar« za leto 1932? Lepo, trpežno v platno vezan stane komaj 10 Din, po pošti 1 dinar več, pa imaš celo leto v žepu koledar, kakršnega potrebuje slovenski kmetovalec! Naroči si ga takoj pri Kmetijski tiskovni zadrugi v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7.

Tiskovni odsek celjskega pododbora Zveze kmetijskih fantov in deklet. V zadnji številki »Kmetijskega lista« čitamo, da bo odsej vedno prinašal posebno rubriko za mladino, in pod to rubriko bo prinašal vsa važna gibanja in obvestila o pokretu kmetijske mladine, zlasti pa poročila in obvestila društev kmetijskih fantov in deklet. To poročilo mi iz srca pozdravljamo, saj se je že na večkratnih sejah našega pododbora o tem razpravljalo, da dobijo naša društva v »Kmetiskem listu« svoj predal. Torej sedaj imajo društva kmetijskih fantov in deklet svoj prostor v »Kmetiskem listu«, sedaj pa na delo! Pozivam vsa društva in vse poverjenike kmetijskega tiska, da sedaj pazijo, da pride čim več poročil iz našega okrožja. Posebno sedajle za božično številko »Kmetijskega lista« se potrudimo, tako da bo vsaj ena stran naša. Pokažimo torej svetu našo trdno in vztrajno voljo ter uspešno delo naših kmečkoma-dinskih vrst. Torej tovariši in tovarišice, kar s korajžo pero v roke in napišite za božičnico nekaj vrstic v »Kmetijski list«!

Franc Potočnik, načelnik tiskovnega odseka.

GOSPODARSKI KORAKI ANGLIJE.

Skoro skozi celo stoletje je bila ravno Anglija prva na svetu, ki je z vso odločnostjo branila svobodno trgovino ter je s to svojo gospodarsko politiko celo blažilno vplivala na druge države, da niso postavile previsokih carin. Toda v poslednjih dneh si je Anglija premislila, obstoječe carine je povišala za 50%. To povišanje carin pa je popolnoma umevno odjeknilo po vsem svetu s skrajnim ogorčenjem. Toda nekatere države so se v trenutku znašle. Amerika je za isti odstotek povišala vse carine na angleško blago, ravno tak načrt pripravlja Francija, ki je poleg Nemčije najhujše prizadeta z novimi carinskimi ukrepi Anglije. Seveda bodo temu zgledu sledile tudi druge države, vendar pa spričo takih dejanj ni mogoče pričakovati mirnega konca tega gospodarskega igračkovanja. Pa tudi še tisto bore malo dobre volje, ki je bila na svetu z namenom, da se uredi gospodarske razmere, je splahnela in vse tako lepe ideje o raznih gospodarskih zbližanjih so ostale še prazen dim v zraku. Armada brezposelnih se bo s tem še pomnožila, stanje poslabšalo, gospodarstva propadala bolj in bolj, dokler ne bodo politično dozoreli tudi sloji, ki so danes le masa, s katero se pri zelenih mizah malone ne računa.

Na Rumunskem so prišli do zaključka, da je temelj vsakega gospodarstva ravno kmetijsko gospodarstvo. In na podlagi tega zaključka so se pričeli resno baviti z vprašanjem razdolžitve rumunskega kmeta. Vlada je izdala zakon, po katerem prevzame država vse dolgove in vknjižbe, ki jih imajo privatne banke na kmetijskih gospodarstvih. Ob tem sklepu pa je prišlo do protestov zlasti inozemskih bank, ki so poslale k finančnemu ministru svoje zastopnike, ki jih je pa ta kratkomalo zavrnil.

Dopisi

Ptujska gora. V pozni jeseni smo, vendar pa nismo zaspali. Za naš ljubljani »Kmetijski list« najdemo vedno časa. Volitve, ki so zgodovinskega pomena, so za nami. Kakor čitamo, je naša občina med prvimi, kjer je volilo največ volilnih upravičencev, dasi so pridno agitirali proti volitvam ter po trgu razmetavali protivolilne letake. Z velikim zanimanjem zasledujemo spor med župnikom in konkurenčnim odborom zaradi popravila cerkve.

Frankolovo. Dne 20. t. m. bo v stari šoli ustanovni občni zbor živinorejske zadruge. Na zboru poročata g. inž. Dolinar in tovariš kmet, referent Ivan Nemež iz Konjic. Vsi zavodni živinorejci ste vabljeni.

Harinja vas. Že dolgo časa nismo ničesar sporočili iz našega kraja. Pri nas smo imeli letos hudo sušo, ki je skoro vse pridelke uničila. Ljudje nimajo skoro ničesar jesti. Kje bomo iskali pomoči, če ne pri naših zastopnikih, ki smo jih izvolili. Plačati ne moremo niti davkov, niti zavarovalnine in tudi ne obresti. Zato ni gospodarsko v tem času delati stroške z raznimi javnimi zgradbami. To bi naj se odložilo na boljše čase. — Tarnajo, da ni denarja. Za časa volitev so pa natiskali toliko belih listkov proti volitvam, da so kar nastiljali z njimi. Kljub temu smo dosegli na volišču 172 glasov. — Vina imamo dovolj in to dobre kapljice. Kdor želi informacij, jih dobi pri Sporarju v Harinji vasi.

Trška gora pri Novem mestu. Dne 27. in 28. novembra t. l. je jelo po naših goricah in dolinicah silno deževati, nato pa je zapadel sneg. Vse, kar je iz zemlje molelo, je oledenelo. Po rastlinah se je nabralo toliko ledene skorje, da se je marsikatero drevo podrla. Razume se, da tudi naši trškogorski trti ni bilo prizanešeno v tem pogledu. Bojimo se, da nam je trtno ušesje pozeblo, zato pa bo potrebno v prihodnji spomladi največje pozornosti pri reznji trt in nabiranju trtnih cepičev.

Radenci ob Kolpi. Malokdaj se oglasimo iz našega kraja v »Kmetiskem listu«, ali kadar se, tedaj sporočimo za naše kraje vselej značilno in važno navico. Tudi ob tej priliki, gospod urednik, ni naša novica običajna, temveč za naše kraje naravnost vesela. še bolj pa pomembna. V Radencih smo si ustanovili namreč novo Prostovoljno gasilno društvo. Pri ustanovitvi so nam z vso ljubeznijo pomagali tovariši gasilci iz sosednjega Starega trga, tako tov. Pešelj Pavel, šol. upravitelj Saša Dominko, Josip Muhave in drugi, katerim bodi izrečena tem potem prisrčna zahvala. Za načelnika društva je bil izvoljen tov. Ivan Kobe iz Dol. Radenc, za podnačelnika tov. Peter Šutej iz Gor. Radenc, za tajnika tov. Peter Kobe iz Dol. Radenc, za blagajnika tov. Peter Butola iz Sred. Radenc. Novo gasilno društvo je proslavilo z velikim navdušenjem in na jako lep način naš dan osvobodjenja 1. december, katerega se je udeležilo poleg gasilcev v obilnem številu tudi ostalo občinstvo. O gasilski ljubezni do svojega bližnjega, o bratstvu in slogi za veliko in srečno našo domovino je govoril na proslavi naš priljubljeni g. šolski upravitelj Dominko.

Strašna katastrofa celjskega avtobusa.

Pri zaključku lista smo prejeli iz Celja strašno vest, da je pri vasi Levec med Petrovčami in Celjem trčil na žudnem naključju vlak v celjski avtobus, v katerem je bilo natlačeno potnikov. Katastrofalni karambol je zahteval doslej 10 smrtnih žrtev, več pa se jih bori s smrtjo.

Sv. Križ pri Kostanjevici. V ponedeljek 30. novembra smo na tukajšnjem pokopališču položili k večnemu počitku vaščana Janeza Žugiča. 7 mesecev pred smrtjo je bil v bolnici v Brežicah operiran, kar pa mu je podaljšalo življenje, žal, le za malo časa. Dne 28. novembra je pri ponovnem zdravljenju istotam podlegel. Pripeljali so ga v domačo vas, kjer se je vršil pogreb ob veliki udeležbi občinstva. Pokojni je bil star 62 let, ter zapušča ženo in štiri otroke, izmed katerih je starejši sin Janez na domačem posestvu.

TISKOVINE
vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA ŠT. 23
Tel. 25-52. Telegram: Tiskarna Merkur.

Tedenski koledar.

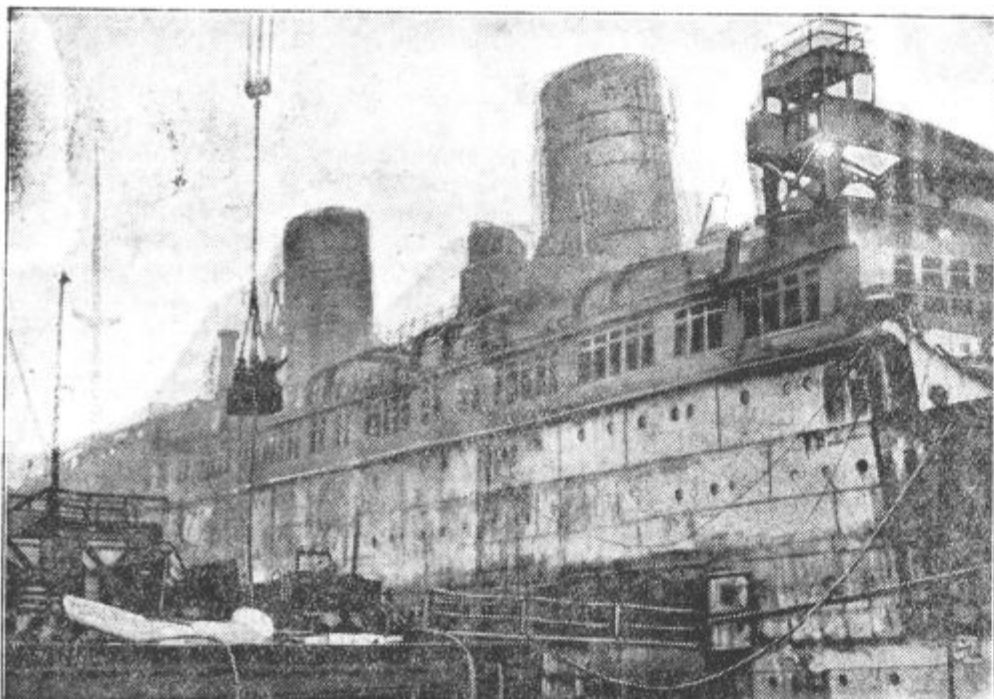
- 13. decembra, nedelja: Lucija.
- 14. decembra, ponedeljek: Dušan.
- 15. decembra, torek: Kristina.
- 16. decembra, sredo: Albina.
- 17. decembra, četrtek: Aleksandrov dan.
- 18. decembra, petek: Gracijan.
- 19. decembra, sobota: Urban.

Sejmi:

- 13. decembra: Gor. Logatec, Mengeš, Radovljica, Studence, Sv. Peter pod sv. gorami.
- 14. decembra: Mišl dol, Kostanjevica, Višnja gora.
- 15. decembra: Žerovnica, Slov. Bistrica, Ljutomer.
- 16. decembra: Velika Loka.
- 17. decembra: Škocjan.
- 18. decembra: Žalec.
- 19. decembra: Teharje.

Sprejem učencev na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru se sprejme 1. marca 1932 nekaj praktikantov (vajencev). Praktikanti obiskujejo verouk, jezikovni in računski pouk, telovadbo in petje, drugače pa delajo z drugimi gojenci praktično v vseh panogah šolskega gospodarstva pod vodstvom strokovnih profesorjev in inštruktorjev. Za to dobivajo stanovanje in hrano brezplačno ter imajo prednost pri sprejemu za prihodnje šolsko leto kot redni učenci; ako so ubožni, imajo potem tudi prednost pri podelitvi brezplačnih mest v zavodu in so ob zadovoljivem napredovanju oproščeni sprejemnega izpita. Oni, ki žele biti sprejeti na praktikantska mesta, morajo poslati ravnateljstvu najkasneje do 31. januarja prihodnjega leta kolkovane (kolek Din 5.—) prošnje ter priložiti: krstni list, domovnico, odpustnico, odnosno zadnje šolsko spričevalo, spričevalo o nravnosti pri onih prosilcih, ki ne vstopijo v zavod neposredno iz kake šole. Prošnje se rešujejo pismeno.

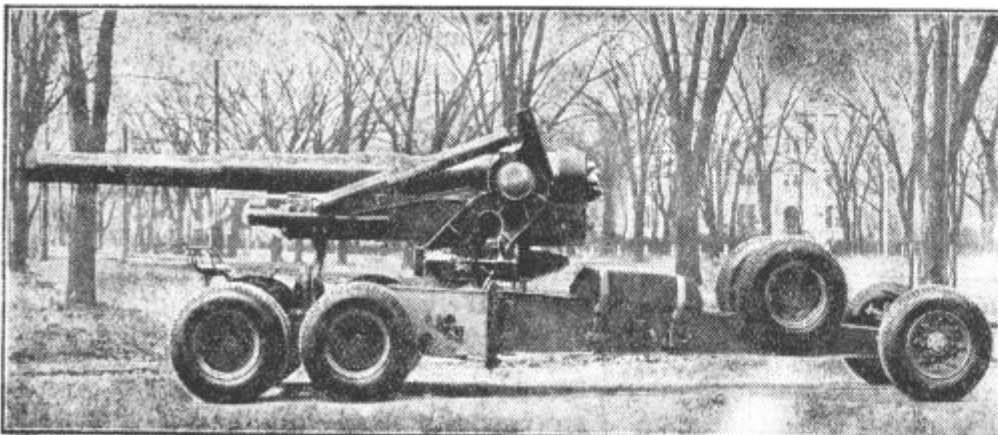
Pri prehlajenju, hripi, vnetju v vratu, oteklih mandljih, živčnih bolečinah, trganju v udih storite dobro, če poskrbite za vsakdanje izpraznitve črevesa s tem, da popijete pol čaše naravne »Franz Josefove« grenčice. Po sodbah univerzitetnih klinik se odlikuje »Franz Josefova« voda zaradi sigurnega učinka pri prijetni uporabi. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in vseh specerijskih trgovinah.

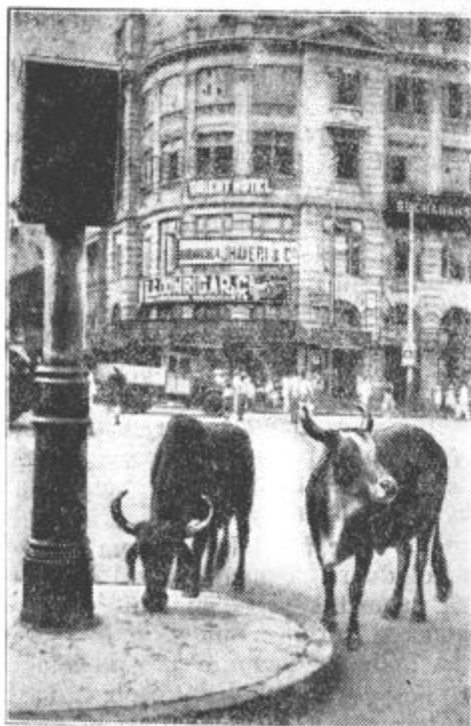
Požar na luksuznem parniku »Bermuda«. V ladjedelnici v Belfast-u se je vnel ogenj na parniku »Bermuda«, ki so ga tam popravljali. Ogenj je ladjo skoro popolnoma uničil.

Naročajte in širite
„Kmetški list!“

Najnovější ameriški brzostrelski top. Na zadnjih velikih vojaških vajah v Zedinjenih državah so preskusili brzostrelski top najnovjšega sistema.

Najstarejša hči japonskega cesarja. Na sliki vidimo najstarejšo hčerko japonskega cesarja z njeno družico (na desni). Princezinja ima ime, ki pomeni po naše »bogastvo in veselje«.

»Svete krave« v Bombay-u. Kravo imajo Indijci za sveto in nedotakljivo žival; na sliki vidimo, kako se »svete krave« mirno sprehajajo po ulicah velikega mesta Bombay.

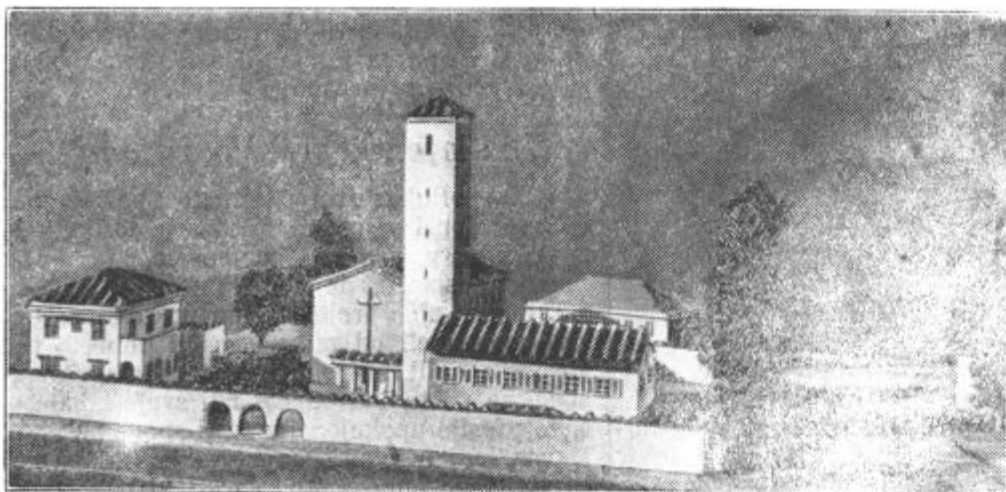
Širite „Grudo!“

Nemška cerkev v Lizboni. Arhitekt profesor Oton Bartning je zgradil v Lizboni novo nemško protestantovsko cerkev.

Maršal Čang-kaj-šek bodri vojake na vojno proti Japoncem. Kitajski maršal Čang-kaj-šek je prisostvoval v Nankingu paradi 1700 prostovoljcev-dijakov. Te je navduševal v ognjevitem nagovoru na vojno proti Japoncem.

PRISTOPAJTE H KMETŠKI MATICI!

Spomenik za raziskovalca polarnih krajev Malmgrena. V Upsali so odkrili spomenik za raziskovalca polarnih krajev Malmgrena, ki je 1. 1928. kot član Nobile-ove ekspedicije na severni tečaj v polarnih krajih umrl. Na spomeniku vidimo Malmgrena v obleki, kakoršno nosijo raziskovalci polarnih krajev.

Zlato za železo — železo za zlato.

Med vojno se je po vseh vojskujočih državah razlegel patriočen klic: »Zlato za železo«. Kdor je imel doma kakšno zlatino, jo je zamenjal za železo za blagor domovine. Tako je bilo nekaj, med svetovno vojno.

Dandanes je pa ravno narobe. Države so tudi danes v finančnih težavah in vsepovsod varujejo svoje zlato. Tudi posamezniki. Zlato pa se težko dobi, ker ga je malo. V Franciji je pač še mogoče kupiti za papirnat denar zlato v šibah, toda to je drago. Zato se združijo navadno po več ljudi, da kupijo zlato šibo, potem pa jo dajo stehitati in jo razdele po prispevanih deležih. Kolikor manj pa je zlata v prometu, toliko bolj so ljudje pohlepnji po njem. Ta pohlep po zlato pa znajo prav spretno izkoristiti premeteni mednarodni sleparji.

Tako je policija nedavno zalotila v Carigradu čedno družbo ljudi, ki je trgovala z zlatom, ki pa ni bilo zlato, ampak nekaj čisto drugega. Trgovina je sijajno uspevala in mnogo »malih ljudi«, trgovcev, obrtnikov, pa tudi kmetov iz carigradske okolice je naselilo premetenim sleparjem. Lopovi so »zaslužili« okoli 10 milijonov frankov — t. j. sebe so prav lepo preskrbeli z zlatom.

Lopovi so bili dobro organizirani in so »delali« popolnoma tajno. Imeli so precej »zlata v šibah« in to so kazali posameznim trgovcem, obrtnikom in kmetom in jih nagovarjali, naj kupijo, dokler je še čas, kajti za zlato so vedno težave. Kazali so ljudem tudi »uradna« potrdila, koliko tehta vsaka šiba, da je res iz čistega zlata in koliko je vredna. Ljudje so spretnim jezikom res verjeli in kupovali; kupovali so tem raje, ker svet v Carigradu in okolici prav malo zaupa papirnatemu denarju.

Slučajno pa je policija v Carigradu zalotila nekega takega agenta baš v trenutku, ko je v nekem majhnem, zakotnem lokalu prodajal svoje blago. Trgovec je že držal v rokah zlato šibo, vredno okoli 30.000 Din, ko je vstopil policaj. Agent je policaj takoj vzela s seboj, »zlato« šibo pa je zaplenil. Zlato šibo so preiskali in ugotovili, da je bila šiba le pozlačena, znotraj pa je bila — železna.

Policija je zadevo zasledovala dalje in posrečilo se ji je, da je ujela še tri take agente. Pri vseh agentih so našli precej takšnega »zlata« kakor pri prvem. Vlada je nato izdala proglas na ljudi, naj ne kupujejo več »zlata«, pozvala pa je tudi vse, ki so »zlato« že kupili, naj se javijo, ker ne bodo kaznovani. Prijavilo se je res mnogo ljudi, še več

pa je gotovo takih, ki se niso, ker se boje ali pa jih je sram, da so tako lahkoverno naselili premetenim sleparjem.

Nogavice iz zraka.

Sloveči lažnivec Pavliha je nekoč pripovedoval svojim prijateljem, da je nekje izdeloval iz zraka opeko. Na to Pavlihovo pripovedko nas spominja poročilo, ki ga beremo v nekem velikem angleškem časopisu, da se je nekim iznajditeljem posrečilo izumiti način, pridobivati umetno svilo iz zraka. Nova svila pa ima to napako, da se v vroči vodi raztopi, pa jo je treba vsled tega čistiti v mrzli vodi. Če se bo iznajdba obnesla tudi v praksi, bo cena umetne svile seveda naglo padla. Angleški kemik Corothers je doslej že napravil okoli 20 vrst tkanin iz zraka, vse pa imajo vse lastnosti svile. Take iznajdbe dandanes niso nič nemogočega več, odkar se je posrečilo izločevati dušik (za umetna gnojila) in pa ogljik, iz katerega bodo izdelovali kurivo in hrano.

Kdor pridobi našemu listu na leto le enega novega naročnika, je že veliko storil za kmetijski pokret.

Sanatorij v Mariboru
Gosposka ulica 49

Telefon 2358

Lastnik in vodja:
primarij dr. Černič
specijalist za kirurgijo

Sanatorij je najmoderneje urejen za operacije in opremljen z zdravilnimi aparati: **višinskim solncem** za obsevanje ran, kostnih in sklepnih vnetij; **tonizatorjem** za elektriziranje po poškodbah in ohlaplosti čreves; **d.atermije** za električno pregrevanje in električno izžiganje; **zarnico shalac** za revmatična in druga boleča vretja; „enterocleaner“ jem za notranje črevesne kopeli pri zapeki, napihovanju in za splošni telesni podvig.

Dnevna oskrba: prvi razred 120, drugi 80 retji 60 Din.

Fabiani & Jurjovec

Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 5

Velika zaloga

suknena blaga za moške in ženske obleke.

Lepa izbira svilenih rut in različnih šerp.

Krojači in šivilje, pišite po vzorce!

Laneno olje in vse v stroko
Firnež spadajoče blago kupite dobro, solidno in po zmernih cenah pri
Emajlne in ostale lake
Oljnate barve pri
Lanene tropine

Double, modni kangarn, športni ševstvo
za fine obleke in suknje
velika izbira, spredne tane
R. MIKLAU „PI ŠIBI“
LJUBLJANA
Lingarjeva ulica - Mednarodna ulica - Pred škofijo

Italijansko brinje, istrsko brinje, fige, slive za žganjekuho
dobite najceneje pri tvrdki

A. Šarabon
Ljubljana

ZAHTEVAJTE VZORCE!

Prvovrstno vinsko trsje z garancijo

dobiste pri Drevesnice bratov Dolinšek, Kamnica, p. Maribor. — Zahtevajte naš cenik! Cena 1 Din za trs. Na željo plačilne ugodnosti!

MEDIĆ-ZANKL
D. Z. O. Z.
Tovarne olja, firneža, laka in barv
LJUBLJANA · MEDVODE · DOMŽALE
Podružnica: Maribor, Novi Sad Lastnik: Franjo Medić

250 dinarjev dnevno

zaslužite z obiskovanjem ljudi v Vašem okraju!

„KOSMOS“, Ljubljana, Poštni predal 307. — Znamko za odgovor.

Oblastveno koncesionirana

šoferska šola **GOJKO PIPENBACHER**

Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 12

Zahtevajte informacije

ZASTOPNIKE

za prodajo šivalnih strojev, separatorjev, koles, gramofonov, elektrotehničnih predmetov i. t. d. pod zelo ugodnimi pogoji

sprejememo.

„CENTRA“ trgovina šivalnih strojev i. t. d.

Ljubljana,

Poštni predal 248.

Sanke

nove, za 4 osebe, za polovično ceno prodam ali zamenjam za žito ali kako drugo blago

FRANC MLAKAR Lesično št. 18, pošta Pilštanj

Društva, posestniki, trgovci i. t. d.

na deželi, ki namera vajo graditi svoj dom ali istega prenoviti, potrebujejo zato potrebne načrte, katere pa izvršujemo po Vašem okusu po najnižji ceni. Dajemo tudi potrebne informacije in nadzorstva. Pošljite svoj naslov oglasnemu oddelku Kmetškega lista pod šifro „Načrt“

Prvovrstne selekcionirane trte

cepljenke najboljših sort, cepljenih na razne podlage, Din 120 za komad nudi

Banovinska vinarska in sadjarska šola v Mariboru

Izšla je Blasnikova VELIKA PRATIKA

za prestopno leto 1932

ki ima 366 dni.

»VELIKA PRATIKA« je najstarejši slovenski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in je še danes najbolj obražtan.

V »Veliki Pratici« najdeš vse, kar človek potrebuje vsak dan: Katoliški koledar z nebesnimi, solničnimi, luninimi, vremenskimi in dnevnimi znamenji; — solčne in lunine mrke; — lunine spremembe; — poštne določbe za Jugoslavijo; — lestvice za kolke, za pobotnice, kupne pogodbe in račune; — konzulate tujih držav v Ljubljani in Zagrebu; — vse sejme na Kranjskem, Koroškem, Štajerskem, Prekmurju, Medžimurju in v Julijski Benečiji; — pregled o koncu brežosti živine; — popis vseh važnih domačih in tujih dogodkov v preteklem letu; — tabele za računanje obresti; — življenjepise važnih in odločilnih oseb s slikami; — oznanila predmetov, ki jih rabi kmetovalec in žena v hiši. Cena 5 Din.

»VELIKA PRATIKA« se dobi v vseh večjih trgovinah in se lahko naroči tudi pisмено pri založniku:

tiskarni J. Blasnika nasl. d. d. v Ljubljani.

Pristopajte h Kmetijski Matici!

Zahvala

Ob veliki nesreči, ki nas je zadela s prerano smrtjo našega dobrega papana, gospoda

Franca Slanca

so nam bili v tolažbo zelo številni izrazi sočuvstvovanja. Toplo se zahvaljujemo vsem, ki so prišli od blizu in daleč in so skupaj z nami spremili blagega pokojnika na njegovi poslednji poti. Posebno se zahvaljujemo pred. duhovščini, zastopniku g. bana ereskemu načelniku Podboju, litijskemu učiteljstvu in vsej šolski mladini, zastopstvu ljubljanske sokolske župe, Sokolskemu društvu Litijsko-Smartno, gasilskemu društvu iz Litijske, Smartna, Zavrstnika, Kostrevnice in Jablanške doline, zastopnikom Zveze slovenskih zadrug, načelstvu Kmetijskega hranilnega in posojilnega doma, »Lipice« iz Litijske in »Zvenec« iz Smartna, ki sta počastila spomin rajnega z lepimi žalostinkami. Prav tako naša iskrena zahvala še litijskemu šolskemu pevskemu zboru ter obema govornikoma br. Lajovicu in gosp. Tomazinu. Končno se tudi zahvaljujemo vsem darovalcem krasnih vencev in šopkov. Vse pa prosimo, da ohranijo pokojnika v blagem spominu.

Litijska - Celje, dne 2. decembra 1931.

Rodbini SLANC in dr. HUBAD.

Žima za modroce

najboljša in najcenejša
se dobi v tovarni žime

M. Masterl d. z o. z.
v Stražišču pri Kranju

Lepa Pinzgavska kobilica
na prodaj! Gallè, Zgornja Siška

EKONOM

Osrednja gospodarska zadruga v
Ljubljani Kolodvorska ulica števil. 7.

Nudi po najnižjih cenah vse
vrste deželnih pridelkov, naj-
finejšo banaško in domačo
moko, koruzo, krmila, špe-
cerijsko blago in ostale v to
stroko spadajoče predmete.

VELIKA ZALOGA
vseh vrst umetnih
gnojil, modre galice
ter najboljšega tr-
boveljskega in split-
skega portland ce-
menta.

Govori se

med našimi gospodarsko jasno mislečimi
kmetovalci, da se uporaba

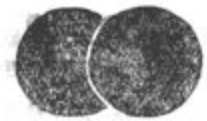
Nitrofoskala-Ruše

tudi v današnjih časih dobro izplača.
Zato bo v Vašo korist, če tudi Vi gnojite
z Nitrofoskalom.

Pri gnojenju travnikov pa ne pozabite na:

apneni dušik

Naročila sprejemajo zadruga, kmetijske podružnice
„EKONOM“ v Ljubljani
kakor tudi Tvoronica za dušik d. d. Ruše

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

Kmetijski hranilni in posojilni dom

Rečun poš. hranilnice št. 14.257

registr. zadruga z neomejeno zavezo

Brzjavlj.: „KMETSKI DOM“

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica 1

Telefon št. 2847

VLOGE na knjižice in tekoči račun obrestuje po
5 1/2 % brez odpovedi, pri trimesečni odpovedi po
7 % brez odbitka davka na rente

Stanje vlog nad 30.000.000 dinarjev
Rezerve nad 700.000 dinarjev

Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog

Vložne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinjenja obrestovanja. — POSOJILA daje proti poročtvu, na
vknjižbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tek, računu pod najugodnejšimi pogoji

BLAGAJNIŠKE URE: Ob delavnikih od 8 — 12 1/2, in od 3 — 4 1/2, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8 — 12 1/2,

Podružnici v Kamniku, Glavni trg, in v Mariboru, Slomškov trg 5

